



EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

*Plenarinio posėdžio dokumentas*

16.9.2014

B8-0110/2014

## **PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS**

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl padėties Irake bei Sirijoje ir ISIL agresijos  
(2014/2843(RSP))

**Barbara Lochbihler, Alyn Smith, Klaus Buchner, Bodil Ceballos,  
Heidi Hautala, Jean Lambert, Tamás Meszerics, Michel Reimon,  
Judith Sargentini, Ernest Urtasun, Jordi Sebastià**  
Verts/ALE frakcijos vardu

RE\1034772LT.doc

PE537.012v01-00

**LT**

*Susivieniję įvairovėje*

**LT**

**Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Irake bei Sirijoje ir ISIL agresijos  
(2014/2843(RSP))**

*Europos Parlamentas,*

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Irako, ypač į 2014 m. liepos 17 d.<sup>1</sup> ir 2014 m. vasario 27 d.<sup>2</sup> rezoliucijas dėl padėties Irake,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Sirijos, ypač į 2013 m. rugsėjo 12 d.<sup>3</sup>, 2013 m. spalio 9 d.<sup>4</sup>, 2014 m. vasario 6 d.<sup>5</sup> ir 2014 m. balandžio 17 d.<sup>6</sup> rezoliucijas,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Irako Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą ir į 2013 m. sausio 17 d. rezoliuciją dėl ES ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo<sup>7</sup>,
- atsižvelgdamas į Tarybos išvadas dėl Irako, ypač į 2014 m. rugpjūčio 30 d., rugpjūčio 15 d. ir birželio 23 d. išvadas,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pareiškimus dėl Irako ir Sirijos,
- atsižvelgdamas į Prezidento F. Hollande 2014 m. rugsėjo 15 d. sušauktą Paryžiaus konferenciją taikos ir saugumo Irake klausimais ir į 2014 m. rugsėjo 11 d. vykusią Džidos konferenciją,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario mėn. Ženevos derybas dėl Sirijos,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, prie kurio Irakas ir Sirija yra prisijungę,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. priimtas ES religijos ar tikėjimo laisvės skatinimo ir apsaugos gaires,
- atsižvelgdamas į ES gaires dėl skatinimo laikytis tarptautinės humanitarinės teisės,
- atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus ir į Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą,

---

<sup>1</sup> Priimti tekstai, P8\_TA(2014)0011.

<sup>2</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2014)0171.

<sup>3</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2013)0378.

<sup>4</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2013)0414.

<sup>5</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2014)0099.

<sup>6</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2014)0461.

<sup>7</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2013)0023.

- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimus dėl Irako ir Sirijos,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl Saudo Arabijos, jos santykių su ES ir jos vaidmens Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje<sup>1</sup>, 2011 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos santykių<sup>2</sup> ir 2014 m. balandžio 3 d. rezoliuciją dėl ES strategijos Irano klausimu<sup>3</sup>,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi ekstremistinė džihadistų grupuotė „Islamo valstybė“ (IS) (buvusi Irako ir Sirijos islamo valstybė, ISIS) per pastaruosius mėnesius išplėtė savo užkariautas teritorijas nuo rytinės Sirijos dalies iki šiaurės vakarų Irako dalies, įskaitant antrą pagal dydį Irako miestą Mosulą, ir jiems užėmus šias teritorijas buvo be teismo vykdomos Irako piliečių egzekucijos ir žiaurumai, ypač prieš jazidus, krikščionis, šiitus ir nepritariančius sunitus, buvo primesta kraštutinė šariato teisės interpretacija, prievartaujamos ir vergėmis verčiamos moterys, prievarta verčiama keisti religiją ir naikinamos šiitų, sufijų, sunitų ir krikščionių apeigų vietos ir šventovės;
  - B. kadangi pastaruoju metu vykdydama žiaurumus ir siekdama išprovokuoti tarptautinės bendruomenės pyktį ISIL paskelbė vaizdo įrašus, kuriuose rodomos įkaitų – dviejų amerikiečių ir vieno brito – egzekucijos;
  - C. kadangi daugybė sunitų Irake ir Sirijoje nuolat patyrė diskriminaciją, marginalizaciją, žmogaus teisės pažeidimus ir kitokį šiurkštų elgesį, už kuriuos atsakingos Irako ir Sirijos valdžios institucijos ir saugumo pajėgos bei su vyriausybe susijusios karinės grupuotės, – tai iš dalies paaiškina, kodėl ISIL laimėjimus toleravo ar net rėmė dalis nusivylusių sunitų;
  - D. kadangi IS po to, kai užsitikrino didelius pajamų šaltinius plėsdama bankus ir įmones tose teritorijose, kurias ji kontroliuoja, perimdama šešis naftos telkinius Sirijoje, taip pat ir didžiausią Sirijos naftos telkinį – al-Omaro telkinį, esantį netoli sienos su Iraku, ir gaudama lėšų iš turtingų paramos teikėjų, ypač iš Saudo Arabijos, Kataro, Kuveito ir Jungtinių Arabų Emyratų, sugebėjo savo kontroliuojamose teritorijose įtvirtinti savo valstybės struktūras ir 2014 m. birželio 29 d. paskelbė atstatanti kalifatą;
  - E. kadangi greitas IS iškilimas atskleidė Irako ir kurdų kariuomenių, ypač Irako institucijų, kuriose klesti korupcija, sektantiškumas ir kurios kenčia nuo ministro pirmininko Nuri al-Maliki vyriausybės vykdomos selektyvios politikos, dėl kurios atsirado sunitų ir kitų mažumų Irake susvetimėjimas, silpnumą;
  - F. kadangi B. Assado režimas Sirijoje tyčia sužadino sektų susipriešinimo varomąsias jėgas ir jos yra šio režimo išlikimo strategija; kadangi šios varomosios jėgos įžiebė užslėptą ir iki šiol dažniausiai buvusią užgniaužtą bendruomeninę įtampą, ypač tarp valdančiosios alavitų sektai priklausančios mažumos ir šalies musulmonų sunitų

<sup>1</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2014)0207.

<sup>2</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2011)0109.

<sup>3</sup> Priimti tekstai, P7\_TA(2014)0339.

daugumos; kadangi sektantiškumo stiprėjimas toliau skatinamas dalyvaujant regiono veikėjams, ypač iš Persijos įlankos regiono, ir džihadistų ir užsienio ekstremistų grupuotėms;

- G. kadangi kurdų regioninės vyriausybės kariniai padaliniai 2014 m. birželio viduryje perėmė daugiataučio Kirkuko miesto kontrolę, taip išlėsdami kontrolę į buvusią ginčytiną daug naftos turinčią teritoriją daug naftos turinčiose Kirkuko provincijoje, ir kadangi kurdų vyriausybė paskelbė planus birželio mėn. surengti kurdų gyventojų referendumą dėl nepriklausomybės nuo Irako, kuris vėliau buvo atidėtas siekiant „skirti savo jėgas naujai Irako vyriausybei sukurti“, kad būtų atremtas IS puolimas;
- H. kadangi, atsistatydinus Nouri al-Maliki, rugsėjo 8 d. savo pareigų ėmėsi nauja įtraukesnė naujo ministro pirmininko Haidero Al-Abadi vadovaujama vyriausybė, nors dvi ministrų vietos – vidaus reikalų ir gynybos – tebėra neužimtos;
- I. kadangi pranešama, jog tūkstančiai užsienio kovotojų, įskaitant atvykusius iš ES valstybių narių, įsitraukė į kovas IS gretose; kadangi keleto šalių, ypač Vokietijos, Prancūzijos, Jungtinės Karalystės, Tuniso ir Rusijos, vyriausybės imasi teisinių ir saugumo priemonių, siekdamos uždrausti veiklą, susijusią su IS ir kitomis ekstremistinėmis islamistų grupuotėmis; kadangi Jungtinės Karalystės ir Nyderlandų vyriausybės paskelbė apie savo ketinimus atimti pasus iš piliečių, grįžusių namo po kovų IS gretose; kadangi rugsėjo 24 d. Saugumo Taryba aptars JAV pateiktą rezoliuciją šiuo klausimu;
- J. kadangi Turkijos vyriausybė pagaliau sutiko sugriežtinti pasienio su Sirija kontrolę, kad būtų užkirstas kelias tolesniam verbavimui į IS; kadangi Turkija tapo tiesioginių IS išpuolių auka: ši grupuotė nuo birželio mėn. laiko įkaitais 49 Turkijos konsulato Mosule darbuotojus, įskaitant generalinį konsulą;
- K. kadangi visame pasaulyje sunitų lyderiai smerkia IS veiksmus laikydami juos prieštaraujančiais islamui;
- L. kadangi iškilus IS kilo katastrofiško masto humanitarinė krizė: milijonai žmonių bėga, dauguma – į autonominių Kurdistano regioną, ir prisijungia prie milijonų žmonių, tapusių pabėgėliais dėl Sirijos karo; kadangi ES toliau plėtoja savo humanitarinę pagalbą ir sukūrė oro tiltą tarp Briuselio ir Erbilio;
- M. kadangi skirtingos karinės pajėgos, įskaitant kurdų regioninės vyriausybės pajėgas ir Irako kariuomenę, ginkluotas grupuotes, įskaitant Kurdistano darbininkų partijos ir Liaudies savigynos būrių kovotojus kurdus, ir Irano remiamos šiitų neregulariosios karinės pajėgos, remiamos JAV oro antskrydžių, stengiasi atremti prieš šiaurės Iraką ir Siriją vykdomą IS puolimą;
- N. kadangi JAV prezidentas B. Obama paskelbė apie neribotą aviacijos smūgių prieš ISIL kovotojus Sirijoje kampaniją, kuri papildytų Irake jau vykdomus aviacijos smūgius, ir aktyviai telkia paramą tarptautiniai karinei koalicijai; kadangi tikimasi, kad Prancūzija prisijungs prie karo veiksmų Irake, o kelių šalių, ypač Vokietijos, vyriausybės paskelbė apie savo ketinimą remti kurdų pajėgas ginklais; kadangi B. Assado režimas pasisakė esąs pasirengęs prisijungti prie tarptautinės bendruomenės veiksmų prieš ISIL

prašydamas išankstinio pritarimo bet kokiems smūgiams ir neseniai vykdė aviacijos smūgius prieš ISIL pozicijas;

- O. kadangi rugsėjo 10 d. Džidoje vykusiame regioniniame susitikime IS klausimais Bahreinas, Kuveitas, Omanas, Saudo Arabija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Egiptas, Irakas, Jordanija ir Libanas kary su JAV pasirašė bendrą komunikatą ir sutiko „daugeli aspektų prisijungti prie koordinuojamos karinės kampanijos prieš ISIL“ ir imtis įvairių kovos su terorizmu veiksmų, įskaitant užsienio kovotojų srautų per kaimynines šalis sustabdymą, kovą su ISIL ir kitų teroristinių grupuočių finansavimu ir džihadistų ideologijos nepripažinimą;
1. smerkia žiaurumus, kuriais grasina ISIL arba kuriuos ši grupuotė vykdo prieš įvairias grupes, nepritariančias jų įsitikinimams, visų pirma, prieš visas religines ir etnines mažumas, pvz., krikščionis, jazidus, šabakus ir turkmėnus, taip pat prieš šiitus ir sunitus; smerkia atstumiantį ISIL įvykdytą dviejų amerikiečių žurnalistų ir britų pagalbos darbuotojo nužudymą;
  2. mano, kad, tarptautinei bendruomenei norint duoti veiksmingą atkirtį nusikalstamiems ISIL veiksams ir pobūdžiui, reikia bendro ir įtraukaus strateginio veiksmų plano, kuris būtų parengtas užtikrinant tarptautinį teisėtumą; todėl primena ilgalaikius niokojamus padarinius, kuriuos lėmė pramuštgalviškos politikos, vykdytos po rugsėjo 11 d. įvykių, moralinės, teisinės ir geopolitinės klaidos; pabrėžia, kad dėl neteisėtų ar teisiniu požiūriu abejotinų antiteroristinių išorės operacijų, taip pat vykdytų Pakistane, Somalyje ir Jemene, ypač vykdant aviacijos smūgius, nukentėjo nepateisinamai daug žmonių ir sustiprėjo vietos gyventojų radikalizmas;
  3. pabrėžia, kad ISIL, pirmiausia, yra Artimuosius Rytus ir kitus regionus apėmusių dabartinių sukrėtimų padarinys, o priežastis; ragina ES ir kitus tarptautinius lyderius nustatyti galias ISIL reiškinio socialines ir ekonomines, kultūrinės ir politines šaknis ir skirti tam ypatingą dėmesį; pabrėžia, kad ISIL iškilo ant pamatų, kuriuos padėjo ilgai trunkantys žmogaus teisių pažeidimai ir nebaudžiamumas, bičiulių ryšiais grindžiamas kapitalizmas, išplitusi korupcija, sektantiškumas, ištisų grupių, ypač sunitų, marginalizacija ir diskriminacija, taip pat ilga išorės jėgų manipuliacijų ir regiono bei Vakarų veikėjų intervencijos istorija;
  4. atkreipia dėmesį į tai, kad IS įgijo valstybei būdingų pajėgumų, tapo patraukli ir yra reiškinys, galintis, vadovaujantis savo reakcine ir ekstremistine darbotvarke, pakeisti didžiules Artimųjų Rytų ir gretimų regionų dalis;
  5. teigiamai vertina Tarybos sprendimą, vadovaujantis JT apibrėžt tarptautine atsakomybė užtikrinti apsaugą, ateiti į pagalbą grėsmę patiriantiems gyventojams, ypač aktyvuoti Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmą ir Humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos generalinio direktorato nustatytą humanitarinį oro tiltą; ragina nuo konflikto kenčiantiems gyventojams, įskaitant Sirijos kurdus, teikti papildomą humanitarinę pagalbą;
  6. vis dėlto reiškia susirūpinimą dėl to, kad kai kurių ES valstybių narių kurdams arba Sirijos sukilėliams teikiama parama ginklais kelia rimtų problemų, susijusių su ES elgesio kodeksu ginklų eksporto srityje, pagal kurį draudžiama tiekti karinę įrangą

krizės apimtiems regionams; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad šie ginklai gali patekti į ne tas rankas ir kad poreikių įvertinimas ir ginklus tiekiančių valstybių narių veiksmų koordinavimas anaipol nėra patenkinami;

7. ragina didinti kurdų regioninių valdžios institucijų finansavimą, kad jos galėtų spręsti precedento neturinčio pabėgėlių antplūdžio problemą;
8. pabrėžia, kad simbolinę reikšmę turi tai, kad rugpjūčio 15 d. ES sprendimui dėl Irako taip pat pritarė visų šalių, kurios nepritarė karui Irake, vyriausybės ir kad visa ES tenka istorinė pareiga dar kartą patikinti Irako gyventojus, jog ES valstybių narių ketinimai yra tik ginti jų taiką ir fizinę bei psichinę neliečiamybę;
9. teigiamai vertina tai, kad neseniai buvo suformuota nauja įtraukesnė Irako vyriausybė, ir ragina visas šalis visiems priimtiniu būdu išspręsti provincijų konfliktą dėl pajamų iš naftos ir naftos eksporto;
10. ragina Irako vyriausybę ir parlamentą skubiai peržiūrėti teisės aktus ir teisinę praktiką, reformuoti teismų sistemą ir saugumo struktūras ir įgyvendinti visiems irakiečiams skirtą įtraukią politiką, kuria būtų siekiama nutraukti sunitų diskriminavimo politiką;
11. atkreipia dėmesį į kurdų ir Irako vyriausybių prašymu vykdomas karines JAV pajėgų atakas prieš IS ir pabrėžia, kad tokių atakų trukmė ir tikslai turėtų būti griežtai ribojami, jomis turėtų būti siekiama tik sustabdyti IS puolimą ir jos turėtų būti grindžiamos prielaida, kad karinės priemonės yra kraštutinės;
12. apgailestauja dėl to, kad prieš JAV bombardavimus nebuvo iš anksto mėginta gauti JT leidimo Saugumo Tarybos rezoliucijos forma;
13. pabrėžia, kad Sirijos atveju bet kokiai teisėtai užsienio karinei intervencijai turėtų būti gautas valdančiojo B. Assado režimo arba JT Saugumo Tarybos leidimas; pažymi, jog bjaurisi bet kokio pobūdžio bendradarbiavimo su baisiuoju B. Assado režimu perspektyva;
14. primena, jog B. Assado režimui, taip pat užsienio valstybėms, ypač Saudo Arabijai ir Katarui, tenka ypatinga atsakomybė už vis aštrėjančią sektantišką karą Sirijoje pobūdį, taigi ir už ISIL iškilimą; ragina B. Assado režimą ir jam įtaką darančias šalis derėtis dėl ugnies nutraukimo su ginkluotomis opozicijos grupuotėmis, kovojančiomis prieš IS;
15. tebėra įsitikinęs tuo, kad Sirijoje ir Irake negali būti tvarios taikos, jei nebus atsakyta už konflikto metu visų šalių padarytus nusikaltimus, ypač religiniu ar etniniu pagrindu padarytus nusikaltimus; pakartoja savo raginimą dėl padėties Sirijoje kreiptis į Tarptautinį baudžiamąjį teismą ir palaiko visas šios srities iniciatyvas;
16. ragina Vyriausiąją įgaliotinę ir ES valstybes nares paraginti ES nares Saugumo Taryboje dėl visos pastangos, kad Saugumo Tarybos iniciatyvoje būtų numatyta regioninė kovos su IS ir „Al-Qaeda“ radikalizmu strategija, kurioje būtų atsižvelgta į šio regiono gyventojų interesus;
17. Artimuosiuose Rytuose ir kitur vykstant egzistencinei krizei ragina iš naujo apsvarstyti

galimybę dislokuoti nuolatines generaliniam sekretoriui pavaldžias JT taikos palaikymo pajėgas, prie kurių ES turėtų aktyviai prisidėti;

18. smerkia šalių ir (arba) jų piliečių, kurie ideologiškai arba materialiai parėmė IS ar kitas ekstremistines islamistų gruputes, ypač Saudo Arabijos, Jungtinių Arabų Emyratų, Kataro ir Kuveito, taip pat Turkijos ir Sirijos, veiksmus; atkreipia dėmesį į Džidos deklaraciją ir ragina visas minėtąsias šalis imtis konkrečių priemonių, kad būtų nutraukta bet kokia parama IS ir su „Al-Qaeda“ susijusioms gruputėms, nepaisant to, ar ją teikia valstybė, ar privatūs asmenys;
19. atkreipia dėmesį į šio regiono šalių, užimančių pagrindinę vietą kovoje su islamistų ekstremizmu, svarbą ir apgailestauja, kad Paryžiaus konferencijoje nedalyvavo Iranas;
20. tvirtina, kad ES turi parengti savo tikrą ilgalaikę strategiją dėl savo kaimynų Artimuosiuose Rytuose, įskaitant Iraną;
21. perspėja dėl rimtos grėsmės, jog trumpalaikės prieš ISIL nukreiptos koalicijos kūrimo varomosios jėgos paims viršų prieš vertybėmis pagrįstus motyvus, kuriais ES remiasi bendraudama su autoritariniais režimais, pvz., Egiptu ar Saudo Arabija;
22. pasisako už tolesnę paramą taikai, saugumui ir vystymuisi, kurie buvo užtikrinti autonominiame kurdų regione, kurį reikia būtinai išsaugoti, ir ragina kurdus derybų priemonėmis kovoti už savo apsisprendimo teisę;
23. ragina didesniam pabėgėlių iš Irako ir Sirijos, įskaitant jazidus, kurie yra itin pažeidžiama ir dažnai persekiojama mažuma, skaičiui suteikti prieglobstį Europoje; mano, kad neatidėliojant reikėtų surengti tarptautinę konferenciją siekiant suderinti pabėgėlių priėmimą ir kad ES turi šiuo tikslu parengti skubių priemonių programą;
24. kadangi pranešama, kad tūkstančiai europiečių verbuojami kovoti IS gretose, ragina ES valstybėse narėse keisti politiką ir imtis tokios, kurią vykdant būtų imamasi kovos su ES piliečių ekstremizmu priemonių ir aktyviai kovoje su socialine atskirtimi ir perspektyvų nebuvimu, ypač turint mintyje antros ir trečios kartos imigrantus; ragina vykdyti atvirą kampaniją siekiant ugdyti islamo, kaip sudėtinės Europos kultūros dalies, pažinimą; šiuo klausimu smerkia keleto ES valstybių narių vyriausybės ketinimus atimti pilietybę iš dvi pilietybes turinčių asmenų, galinčių grįžti iš mūsų Artimuosiuose Rytuose;
25. yra labai susirūpinęs dėl užsitęsusių vis gausesnių Sirijos pabėgėlių pasilikimo kaimyninėse šalyse, ypač Jordane, Libane ir Turkijoje, daromo poveikio; ragina Komisiją ir ES valstybes nares toliau teikti reikšmingą humanitarinę pagalbą nuo Sirijos konflikto nukentėjusiems gyventojams; apgailestauja dėl to, kad į ES perkelta labai nedaug Sirijos pabėgėlių, ir ragina valstybes nares prisiimti didesnę atsakomybę, ypač stiprinti atsakomuosius apsaugos veiksmus;
26. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT generaliniam sekretoriui, JT ir Arabų Valstybių Lygos specialiajam įgaliotiniui Sirijai ir Sirijos bei Irako vyriausybėms

ir parlamentams.